

Käsitöö ja kodundus 7. klass

Käsitöö ja kodunduse õppeainega taotletakse, et õpilane:

- tunneb rahulolu praktilisest eneseteostusest; hindab tööd ja töö tegijat;
- mõistab tehnoloogia arengut, näeb sellest tulenevaid muutusi töös ning nende mõju keskkonnale;
- kavandab ja teostab oma ideid ning lahendab loovalt endale võetud ülesandeid;
- võrdleb ja kasutab erinevaid materjale;
- teab ohutu töötamise põhimõtteid ning järgib neid;
- töötab meeskonnas ja tajub oma võimeid ühistöös;
- lähtub toitu valides ja valmistades tervisliku toitumise põhimõtetest;
- tuleb toime koduse majapidamise ja pere eelarvega ning käitub teadliku tarbijana;
- väärtustab ja hoiab rahvuskultuuri ning teadvustab oma kohta mitmekultuurilises maailmas.

Alates 5. klassist jagunevad õpilased oma soovide ja huvide põhjal õpperühmadesse, valides õppeaineks kas käsitöö ja kodunduse või tehnoloogiaõpetuse. Õpperühmadeks jagunemine ei ole soopõhine.

Jakob Westholmi Gümnaasiumis puudub nõuetekohane õppeköök, seetõttu viiakse praktilise toiduvalmistamise tunnid läbi vastavalt olemasolevatele võimalustele.

Kavandamine

Idee ja kavandi tähtsus on eset valmistades. Kujunduse põhimõtted ja nende rakendamine. Kavandamise graafilised võimalused. Värvusõpetuse põhitõdede arvestamine esemeid disainides. Ideede leidmine ja edasiarendamine kavandiks. Tekstiilide ja käsitöömaterjalide valiku ning sobivuse põhimõtted lähtuvalt kasutusala.

Õpilane:

- kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid käsitööesemeid;
- leiab käsitööeseme kavandamiseks ideid eesti rahvakunstist;

Töö kulg

Töötamine suulise juhendamise järgi. Töötamine tööjuhendi järgi. Lihtsama tööjuhendi koostamine.

Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv, arvestav ja üksteist abistav käitumine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.

Õpilane:

- 1) töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi;
- 2) järgib töötades ohutusnõudeid ning hoiab korras töökoha;
- 3) hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust.

Rahvakunst

Õppesisu

Rahvakultuur ja selle tähtsus. Esemeline rahvakunst. Tavad ja kombed. Rahvuslikud mustrid ehk kirjad ajaloolistel ja tänapäevastel esemetel. Muuseumite roll rahvakunsti säilitajana.

Rahvuslike detailide kasutamine tänapäevast tarbeeset kavandades.

Õpilane:

- märkab rahvuslikke kujunduselemente tänapäevastel esemetel;
- kirjeldab muuseumis olevaid rahvuslikke esemeid.

Käsitöö ja kodunduse 7. klassis

1. Ajaline maht 2 tundi nädalas, 70 tundi kokku
2. Eeldatav õpilaskontingent, õppija lähtetase 6. klassi õppekava läbinud õpilased

Käsitöö

Tikkimine

Töövahendid ja sobivad materjalid. Pilutamine. Kaunistuspisted pilutamisel. Töö viimistlemine ja vormistamine praktiliseks esemeks.

Õpilane oskab:

- Ette valmistada kangatüki pilutikandi tegemiseks
- Arvestada pilutikandiks vajaliku pilujoone laiust
- Pilutada ühe- ja kahepoolset pilu
- Kaunistada lihtpilu kaunistuspistetega
- Viimistleda praktilist tööd ja vormistada praktilise eseme.

Õmblemine

Töövahendid. Täpsuse vajalikkus õmblustöös. Õmblemine käsitsi ja õmblusmasinaga. Lihtõmblus. Palistused. Õmblusvarud. Õmblustöö viimistlemine. Aplikatsioonidega kuubik.

Õpilane oskab:

- Ette valmistada kanga ja välja lõigata kavandatud suuruses kuubiku küljeosad

- Märkida õmblusvaru ja joonistada õmblusjoone
- Välja lõigata aplikatsioonid igale kuubiku küljele teema järgi
- Kinnitada aplikatsioonid ja õmmelda sik-sak õmblusega aplikatsioon kuubiku külgedele
- Kasutada nõõpnõelasi abivahenditena kuubiku servade kokkuõmblemisel lihtõmblusena
- Arvestada masinaga õmblemise täpsust kuubiku nurkades
- Jätta viimasele küljele keskele ava, mille kaudu täidab kuubiku täitematerjalidega
- Õmmelda salapistes täitmisava kinni
- Viimistleda töö

Kudumine

Töövahendid ja sobivad materjalid. Silmuste loomine. Parem- ja pahempidine silmus.

Kirimuster. Lihtsa koekirja lugemine. Kudumi viimistlemine ja hooldamine.

Õpilane oskab:

- Valida kirikinnaste kudumiseks vajalikud töövahendid ja materjalid
- Kavandada kinda põhiosadega
- Valida kirimustri
- Teha tööproovi
- Arvestada vajalike silmuste arvu kinda kudumiseks
- Kududa kinda osasid
- Kududa mõlemad kindad ühesuurused
- Viimistleda töö

Heegeldamine

Töövahendid ja sobivad materjalid. Põhisilmuste heegeldamine. Edasi-tagasi heegeldamine.

Tingmärgid. Skeemi järgi heegeldamine. Ääre pits. Heegeldustöö viimistlemine.

Õpilane oskab:

- Ette valmistada tekstiileseme või kangatüki ääre pitsi heegeldamiseks
- Alustada ja jätkata ääre pitsi heegeldamist ettevalmistatud tekstiilesemele
- Heegeldada edasi-tagasi või ringselt kavandatud mustrit
- Lõpetada heegeltöö ja viimistleda.

Kodundus

- Ürdid ehk maitsetaimed, vürtsid
- Magustoidud
- Liha kasutamine toiduks, liha kuumtöötlemine
- Kalade ettevalmistamine ja kasutamine toiduks, kuumtöötlemine, mereannid
- Menüü koostamine, toidukorrad
- Toitained, toitainelise koostise hinnang
- Tervisliku toitumise keskkonnad internetis
- Tarbijainfo (pakendiinfo). Teadlik ja säästlik tarbimine. Energia ja vee säästlik tarbimine. Jäätmete sortimine.

Õpilane:

- Teab ja tunneb leinumaid maitsetaimi, ürte ja vürtsisid
- Oskab koostada tervislikke magustoite, teab kuumutatud magustoitade paksendamise viise ja aineid
- Teab, kuidas valmistada ette liha, kala ja mereannid toiduks, kuumtöödelda, säilitada
- Oskab koostada lihtsa tasakaalustatud menüü tervislikuks toitumiseks ja toitainete saamiseks
- Oskab jaotada päevase toidu menüü toidukordadeks
- Oskab hinnata toiduainete toitainelist koostist
- Oskab kasutada tervislike toitumise keskkondi internetis

4. Kontroll, hindamine

Hindamine toimub vastavalt Jakob Westholmi Gümnaasiumi hindamisjuhendile [LINK](#).

5. Kasutatav õppevara

Anu Pink, Kristi Paas (2011) „Kodundus 7.- 9. klass“ Tallinn: OÜ Saarakiri

Anu Pink (2004) „Heegeldamine“ Saara käsitööõpikute kirjastus

Anu Pink (2002) „Kudumine“ Saara käsitööõpikute kirjastus

Anu Pink, Kristi Teder (2005) „Tikkimine“ Saara käsitööõpikute kirjastus

Anu Pink (2003) „Õmblemine“ Saara käsitööõpikute kirjastus

6. Lõiming

Lõimingutabel [LINK](#)